

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

Кафедра експлуатації та ремонту машин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЗУЗІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Освітня програма «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Спеціальність: 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»
Галузь знань: 27 Транспорт

Затверджено на засіданні кафедри ЕРМ
Протокол № 1 від 26.08.2021 р.

м. Кропивницький - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація.
2. Анотація до дисципліни.
3. Мета і завдання дисципліни (формування загальних фахових компетенцій).
4. Формат дисципліни.
5. Програмні результати навчання.
6. Обсяг дисципліни.
7. Ознаки дисципліни.
8. Пререквізити.
9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання.
10. Політика курсу.
11. Навчально-методична карта дисципліни.
12. Система оцінювання та вимоги.
13. Рекомендована література.

1 Загальна інформація

Назва дисципліни	ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ
Викладач з ОПГ	Бевз Олег Вікторович, кандидат технічних наук, доцент
Контактний телефон	050-487-32-48
E-mail:	oleg_bevz@ukr.net
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua ; у
Викладач з ЦЗ	Осін Руслан Анатолійович, кандидат технічних наук, доцент
Контактний телефон	050-74-77-220
E-mail:	ruslan_osin@ukr.net
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua ; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber.

2 Анотація до дисципліни

Інтеграція України до Європейської спільноти передбачає, зокрема, зростання уваги до таких питань, як безпека людини в різних сферах діяльності. Автомобільний транспорт належить до числа пріоритетних галузей економіки України.

Головним завданням дисципліни «Охорона праці в галузі та цивільний захист» є оволодіння методами збереження здоров'я та працездатності працівників через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку, а також засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення надзвичайних ситуацій та ліквідації їхніх наслідків.

Очікувані результати навчання: студенти мають отримати уміння та навички для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також принципи дотримання вимог безпеки праці, зокрема в галузі транспорту, виконання вантажно-розвантажувальних та транспортно-складських робіт; уявлення про заходи щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій (НС) та ліквідації їхніх наслідків.

3 Мета і завдання дисципліни

Мета навчальної дисципліни: набуття студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку; надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Завдання вивчення дисципліни є формування компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми:

ІК. Здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми транспортної галузі у сфері професійної (наукової) діяльності за певним видом транспортних систем і технологій та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

ЗК 02. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК(д). Знання та розуміння правових основ цивільного захисту, дотримання основних принципів його забезпечення.

ФК 09. Здатність проведення експертизи транспортних пригод за видами транспорту.

4 Формат дисципліни

Для денної форми навчання:

Викладання курсу передбачає для засвоєння дисципліни традиційні лекційні заняття із застосуванням електронних презентацій, поєднуючи із лабораторними роботами.

Формат очний (offline / Face to face)

Для заочної форми навчання:

Під час сесії формат очний (offline / Face to face), у міжсесійний період – дистанційний (online).

5 Результати навчання

При вивченні дисципліни здобувача вищої освіти повинен набути наступні програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми:

- РН 01. Відшукувати необхідну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати і об'єктивно оцінювати інформацію у сфері транспортних систем і технологій та з дотичних міжгалузевих проблем.

- РН 04. Доносити свої знання, рішення і підґрунтя їх прийняття до фахівців і нефахівців в ясній і однозначній формі.

- РН 05. Забезпечувати безпеку людей і навколишнього середовища під час професійної діяльності та реалізації проектів у сфері транспортних систем і технологій.

- РН 13. Організувати роботу персоналу, забезпечувати його професійний розвиток та об'єктивне оцінювання.

- РН-д. Досліджувати, аналізувати та ідентифікувати небезпеки навколишнього середовища, класифікувати надзвичайні ситуації, здійснювати їх прогнозування. Розробляти заходи з превентивного та аварійного планування, управляти заходами цивільного захисту та забезпеченням техногенної безпеки об'єктів і територій.

Набути соціальних навичок (soft-skills):

– здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал, взаємодіяти в проектній діяльності;

– небайдуже ставлення до участі у громадських суспільних заходах, спрямованих на підтримку здорового способу життя оточуючих.

6 Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
лекції	28
практичні	14
самостійна робота	78
Всього	120

7 Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна / вибіркова
2022	1	1	275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»	4/120	2	Залік	Нормативна

8 Пререквізити

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Охорона праці в галузі та цивільний захист» значно підвищиться, якщо здобувач попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: «Основи охорони праці та безпека життєдіяльності», «Транспортна екологія», «Ергономіка», «Основи екології» та «Транспортні засоби і навантажувально-розвантажувальні роботи».

9 Технічне й програмне забезпечення /обладнання

У період сесії здобувачеві бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією та викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період - комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, викладачами та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт.

10 Політика дисципліни

Академічна доброчесність:

Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти: Рекомендація МОН України від 23.10.2018 № 1/9-650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18> (дата звернення: 12.09.2019).

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають

керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

З-поміж результатів навчання здобувача освіти із академічної доброчесності виділимо здатність:

- діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики;
- самостійно виконувати навчальні завдання;
- коректно посилатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей;
- оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності;
- давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами та інші.

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і лабораторні заняття курсу. Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані не пізніше, ніж за тиждень до залікової сесії.

Поведінка на заняттях:

Недопустимість: запізнень на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.

При організації освітнього процесу в Центральнотукраїнському національному технічному університеті здобувачі, викладачі та адміністрація діють відповідно до: «Положення про організацію освітнього процесу», «Положення про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору», «Положення про рубіжний контроль успішності і сесійну атестацію студентів ЦНТУ» та «Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ».

11 Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) /формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовний модуль 1.							
Тиж. 1	Тема 1. Міжнародні норми в галузі охорони праці 1. Стан безпеки праці в світі. 2. Соціальний діалог в Європейському Союзі й Україна. 3. Міжнародні стандарти SA 8000 «Соціальна відповідальність» і ISO 26000 «Настанова по соціальній відповідальності». 4. Основні принципи та впровадження соціальної відповідальності. 5. Європейський Союз і законодавство з охорони праці. 6. Міжнародні організації в сфері охорони праці: МОП, МАГАТЕ, ВООЗ	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1, 2].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Конвенції та Рекомендації МОП. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці - (4 год.).	1 бал	Самостійна робота до 2 тижня
Тиж. 1	Тест до теми 1.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	4 балів	До 2 тижня

1	2	3	4	5	6	7	8
Тиж. 2	<p>Тема 2. Моніторинг та сценарний аналіз виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій.</p> <p>1. Моніторинг виникнення та розвитку надзвичайних ситуацій. 2. Методичні положення ідентифікації та паспортизації об'єктів господарювання щодо визначення потенційної небезпеки. 3. Аналіз та прогнозування ризиків НС.</p>	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1, 2, 4].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Причини виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру. - (6 год.).	1 бал	Самостійна робота до 3 тижня
Тиж. 2	Тест до теми 2.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	4 бали	До 3 тижня
Тиж. 2	Практична робота 1. Освітлення приміщень та його нормування.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні вказівки	Методичні вказівки до виконання практичних робіт стор. 5-24 [1].	Виконати та захисти звіт з практичної роботи - (2 год.).	4 бали	Самостійна робота до 3 тижня
Тиж. 3	<p>Тема 3. Система управління охороною праці в галузі. Структурні підрозділи та їх функціональні обов'язки.</p> <p>1. Загальна структура та завдання системи управління охороною праці на підприємстві. 2. Функції системи управління охороною праці на підприємстві. 3. Відповідальність працівників та посадових осіб підприємства за порушення законодавства з охорони праці.</p>	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1-4].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Перелік питань для здійснення планових заходів державного нагляду у сфері промислової безпеки та охорони праці - (8 год.).	1 бал	Самостійна робота до 4 тижня
Тиж. 3	Тест до теми 3.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	5 балів	До 4 тижня

1	2	3	4	5	6	7	8
Тиж. 4	Тема 4. Планування заходів з питань цивільного захисту. 1. Планування заходів реагування на надзвичайні ситуації. 2. Структура і зміст планів цивільного захисту суб'єкту господарювання.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1-5].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Оповіщення та інформування. Сигнали оповіщення. - (4 год.).	1 бал	Самостійна робота до 5 тижня
Тиж. 4	Тест до теми 4.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	4 бали	До 5 тижня
Тиж. 4	Практична робота 2. Характеристика зброї масового ураження. Іонізуюче випромінювання, його вплив на організм людини.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні вказівки	Методичні вказівки до виконання практичних робіт стор. 25-36 [1].	Виконати та захисти звіт з практичної роботи - (2 год.).	4 бали	Самостійна робота до 5 тижня
Тиж. 5	Тема 5. Безпека технологічних процесів і виробничого обладнання. 1. Вимоги безпеки до виробничого обладнання й технологічних процесів. 2. Безпека при обслуговуванні об'єктів підвищеної небезпеки 3. Вимоги безпеки при розвантажувально-навантажувальних роботах. 4. Вимоги безпеки в транспортно-складських приміщеннях.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1-5].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: класифікація вантажів залежно від їх небезпечності та маси одного місця. Механізація вантажно-розвантажувальних робіт. Норми розміщення вантажів вручну. - (6 год.).	1 бал	Самостійна робота до 6 тижня
Тиж. 5	Тест до теми 5.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	5 балів	До 6 тижня

1	2	3	4	5	6	7	8
Тиж. 6	Тема 6. Захист населення і територій в умовах НС. 1. Основні види захисту. 2. Засоби індивідуального та медичного захисту.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1-5].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Психологічний захист населення. - (4 год.).	1 бал	Самостійна робота до 7 тижня
Тиж. 6	Тест до теми 6.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	4 бали	До 7 тижня
Тиж. 7	Тема 7. Організація охорони праці на підприємстві. 1. Служба охорони праці на підприємстві. 2. Комісія з питань охорони праці підприємства. 3. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці. 4. Атестація робочих місць за умовами праці. 5. Навчання, інструктажі та стажування з питань охорони праці.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1-5].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: В чому полягає професійний добір працюючих. - (6 год.).	1 бал	Самостійна робота до 8 тижня
Тиж. 7	Тест до теми 7.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	5 балів	До 8 тижня
Тиж. 7	Практична робота 3. Атестація робочих місць за умовами праці.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні вказівки	Методичні вказівки до виконання практичних робіт стор. 37-50 [1].	Виконати та захисти звіт з практичної роботи - (2 год.).	4 бали	Самостійна робота до 8 тижня
Змістовний модуль 2.							
Тиж. 8	Тема 8. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1-3, 5].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Спеціальна	1 бал	Самостійна робота до 9 тижня

1	2	3	4	5	6	7	8
	зараження. 1. Прогнозування надзвичайних ситуацій 2. Характеристика зон радіаційного, хімічного та біологічного зараження. 3. Узагальнена оцінка надзвичайних ситуацій. 4. Попередження надзвичайних ситуацій				обробка, її складові - (6 год.).		
Тиж. 8	Тест до теми 8.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	4 бали	До 9 тижня
Тиж. 8	Практична робота 4. Оцінка та прогнозування радіаційної та хімічної обстановки.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні вказівки	Методичні вказівки до виконання практичних робіт стор. 51-66 [1].	Виконати та захисти звіт з практичної роботи - (2 год.).	4 бали	Самостійна робота до 10 тижня
Тиж. 9	Тема 9. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків. 1. Класифікація нещасних випадків і взяття їх на облік. 2. Розслідування та облік нещасних випадків. 3. Огляд місця, де стався нещасний випадок. 4. Опитування потерпілого, свідків та посадових осіб. 5. Визначення причин нещасного випадку. 6. Методи дослідження виробничого травматизму.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1-3, 5].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Фактори, які можуть спричинити професійні захворювання у галузі - (6 год.).	1 бал	Самостійна робота до 10 тижня

1	2	3	4	5	6	7	8
	7. Шляхи попередження травматизму.						
Тиж. 9	Тест до теми 9.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	4 бали	До 10 тижня
Тиж. 9	Практична робота 5. Методи аналізу виробничого травматизму.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні вказівки	Методичні вказівки до виконання практичних робіт стор. 67-80 [1].	Виконати та захисти звіт з практичної роботи - (2 год.).	4 бали	Самостійна робота до 11 тижня
Тиж. 10	Тема 10. Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС. 1. Оцінка соціально-економічних наслідків НС. 2. Порядок розрахунку збитків за типами надзвичайних ситуації. 3. Приклад розрахунку.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1-3, 5].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Об'єкти підвищеної небезпеки. Порядок декларування їх безпеки - (6 год.).	1 бал	Самостійна робота до 11 тижня
Тиж. 10	Тест до теми 10.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	4 бали	До 10 тижня
Тиж. 11	Тема 11. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві. 1. Завдання страхування від нещасного випадку. Принципи та види страхування. 2. Суб'єкти та об'єкти страхування. Види страхування. Страховий ризик і страховий випадок. 3. Фонд соціального страхування від нещасних випадків. Правління	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1-3, 5].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Страхові експерти з охорони праці, їх функції і повноваження - (6 год.).	1 бал	Самостійна робота до 14 тижня

1	2	3	4	5	6	7	8
	<p>Фонду. Виконавча дирекція Фонду.</p> <p>4. Страхові експерти з охорони праці, їх функції і повноваження.</p> <p>5. Фінансування страхових виплат, соціальних послуг та профілактичних заходів. Джерела фінансування Фонду.</p> <p>6. Страхові тарифи. Страхові виплати. Обов'язки та права суб'єктів страхування від нещасних випадків.</p> <p>7. Обов'язки Фонду. Права та обов'язки застрахованої особи. Права та обов'язки роботодавця як страхувальника.</p>						
Тиж. 11	Тест до теми 11.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	4 бали	До 12 тижня
Тиж. 11	Практична робота 6. Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні вказівки	Методичні вказівки до виконання практичних робіт стор. 81-94 [1].	Виконати та захисти звіт з практичної роботи - (2 год.).	4 бали	Самостійна робота до 12 тижня
Тиж. 12	Тема 12. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи ЦЗ. 1. Фінансування заходів з ліквідації наслідків НС. 2. Відшкодування збитків постраждалим. 3. Страховий механізм відшкодування збитків від НС. Забезпечення цільових видів страхування.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1-3, 5].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Організація і проведення досліджень з оцінки стійкості об'єкта в надзвичайних ситуаціях - (6 год.).	1 бал	Самостійна робота до 13 тижня

1	2	3	4	5	6	7	8
	4. Поняття державного резерву, його склад, призначення. Утримання і розвиток системи державного резерву						
Тиж. 12	Тест до теми 12.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	4 бали	До 13 тижня
Тиж. 13	Тема 13. Заходи та засоби системи попередження пожежі на підприємствах галузі. 1. Пожежна безпека. Способи забезпечення пожежної безпеки. 2. Основи розвитку та припинення горіння. 3. Системи протипожежного захисту.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1-3, 5].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Пожежі як соціальне небезпечний фактор - (6 год.).	1 бал	Самостійна робота до 14 тижня
Тиж. 13	Тест до теми 13.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	4 бали	До 14 тижня
Тиж. 13	Практична робота 7. Основні засоби та заходи захисту населення.	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Методичні вказівки	Методичні вказівки до виконання практичних робіт стор. 95-108 [1].	Виконати та захисти звіт з практичної роботи - (2 год.).	4 бали	Самостійна робота до 14 тижня
Тиж. 14	Тема 14. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту. 1. Економіка катастроф. 2. Структура бізнес-плану інвестиційного проекту.	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	Підручник [1-3, 5].	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготувати реферат за темою: Рівні та режими функціонування єдиної державної системи цивільного захисту - (4 год.).	1 бал	Самостійна робота до 15 тижня
Тиж. 14	Тест до теми 14.	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua	Виконати тестове завдання	3 бали	До 15 тижня

12 Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль. Форма підсумкового контролю: екзамен.

Контроль знань і умінь здобувачів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Основи охорони праці» здійснюється згідно з кредитною трансферно-накопичувальною системою організації навчального процесу. Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів, і рейтингу з атестації (екзамен) - 50 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і здобувачів на першому занятті: оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку «добре» (82-89 балів, В) - заслуговує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу; оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

Оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) - заслуговує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) - заслуговує здобувач, який:

– володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) - виставляється здобувачу, який:

– виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку «незадовільно» (35 балів, F) - виставляється здобувачу, який:

– володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

– допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

– не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни. Є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів, і рейтингу з атестації (залік) - 50 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Охорона праці в галузі та цивільний захист»

Поточне тестування та самостійна робота																							
Змістовий модуль 1											Змістовий модуль 2											Сума	
T1	T2	ПР1	T3	T4	ПР2	T5	T6	T7	ПР3	ЗК1	T8	ПР4	T9	ПР5	T10	T11	ПР6	T12	T13	ПР7	T14	ЗК2	
5	5	4	6	5	4	6	5	6	4	50	5	4	5	4	5	5	4	5	5	4	4	50	100

Примітка: T1, T2...T14 – бали за вивчення теми і тесту, ПР1, ПР2...ПР7 – бали за практичні роботи, ЗК1, ЗК2- підсумковий змістовий контроль

12 Рекомендована література

Базова з охорони праці в галузі

1. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: Загальні вимоги. Навчальний посібник. – К.: «Основа». 2011. – 551 с.
2. Ткачук К.Н., Зацарний В.В., Каштанов С.Ф. та ін. Охорона праці та промислова безпека: Підручник. – К.: Лібра, 2010. – 559 с.
3. Протосрейський О.С, Запорожець О.І. Охорона праці в галузі: Навч. посіб. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2005. – 268 с.
4. Основи охорони праці: Підручник / За ред. Проф. В.В.Березуцького – Х.: Факт, 2005. – 480 с.
5. Третьяков О.В., Зацарний В.В., Безсонний В.Л. Охорона праці: Навчальний посібник з тестовим комплексом на CD/ за ред. К.Н. Ткачука. – К.: Знання, 2010. – 167 с. + 1 ед. акт-диск.
6. Гогіташвілі Г.Г., Карчевські Є.Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч.посіб.- К.: Знання, 2007. – 367 с
7. Охорона праці в будівництві: Навч. посіб. Посібник / за редакцією Коржика Б.М. і Іванова В.М. – Харків: Форт, 2010. – 388 с.
8. Ткачук К.Н., Мольчак Я.О., Каштанов С.Ф., Полукаров О.І. та ін. Управління охороною праці: Навчальний посібник. – Луцьк: 2012. – 287 с.
9. Ткачук К.Н., Єсипенко А.С., Филипчук В.Л., Полукаров О.І. та ін. Система державного нагляду за промисловою безпекою та охороною праці: Навчальний посібник. – Рівне: 2012. – 384 с.
10. Ткачук К.Н., Калда Г.С., Каштанов С.Ф., Полукаров О.І. та ін. Психологія праці та її безпеки: Навчальний посібник. – Хмельницький: 2011. – 135 с.
11. Ткачук К.Н., Филипчук В.Л., Каштанов С.Ф., Зацарний В.В., Полукаров О.І. та ін. Виробнича санітарія: Навчальний посібник. – Рівне: 2012. – 443 с.
12. Гандзюк М.П. Основи охорони праці: підручник: затв. МОНУ/ М.П. Гандзюк, Є.П. Желібо, М.О. Халімовський; за ред. М. П. Гандзюка. – К.: Каравела, 2008. – 384 с.

13. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці: підручник для студ. Вищ. Навч. закл.: затв. МОНУ/ В.Ц. Жидецький. – 4-те вид., перероб. І доп. – К.: Знання, 2010. – 375 с. + CD-ROM.

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Охорона праці в галузі та цивільний захист» для студентів таких напрямків підготовки: 7.070106 «Автомобільний транспорт», 7.050502 «Інженерна механіка», 7.050504 «Зварювання» /Укл.: О.В. Бевз, С.О. Магопєць, О.О. Матвієнко, М.В. Красота. Під загальною редакцією Бевза О.В. – Кропивницький: ЦНТУ, 2018 – 119 с

Базова з цивільного захисту

1. Бикова О.В. Болієв О.В., Деревинський Д.М., Єлісєєв В.Н., Миронець С.М., Осипенко С.І., Півень Ю.О. та ін. Основи цивільного захисту: Навч. посіб. К: 2008. – 223 с.
2. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посіб. / Львів, 2010. – 384 с.
3. Гончарук В.Є., Качан С.І., Орел С.М., Пуцило В.І. Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях: Навчальний посібник. – Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2004 – 136с.
4. Євдін О.М., Могильниченко В.В. та ін. Захист населення і території від надзвичайних ситуацій. Т.1. «Техногенна та природна небезпека». Т.3. «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) та містобудування»: Посіб.– К.: КІМ, 2007, 2008. – 636 с., – 152 с.
5. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навч. посіб. – К: Центр учбової літератури, 2008.– 158 с.
6. Миценко І.М. Цивільна оборона: навч. посіб. / І.М.Миценко, О.М.Мезенцева – Чернівці: Книги – ХХІ, 2004. – 404 с.
7. Осипенко С.І., Іванов А.В. «Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту». Навч. посіб. – К., 2008. -286с.
8. Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист: Навч. посібн. / За наук. ред. Запорожця О.І., – К.: АМУ, 2008. – 250с.
9. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: Підруч. – К: Знання-Прес, 2007.– 487 с.

10. Сусло С.Т., Заплатинський В.М., Харамда Г.М. Цивільний захист: Навч. посіб. / За ред. проф. М.О. Біляковича. – К.: Арістей, 2007.– 386 с.
- Шоботов В.М. Цивільна оборона: навч. посіб. – К.: «Центр навчальної літератури», 2004. – 439 с.

Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі

1. Закон України «Про охорону праці».
2. Кодекс законів про працю України.
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
4. Закон України «Про пожежну безпеку».
5. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
6. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
8. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
9. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 р. № 1112 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
11. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 08.06.2004 р. № 151.
12. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
13. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.
14. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.

15. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.
16. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
17. НПАОП 0.00-4.33-99 «Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій. Наказ Держнаглядохоронпраці від 17.06.1999 р. № 112.
18. НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.
19. НПАОП 0.00-6.13-05 «Порядок організації державного нагляду за охороною праці та гірничого нагляду в системі Держнаглядохоронпраці України». Наказ Держнаглядохоронпраці від 30.03.2004 р. № 92.
20. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 07.02.2008 р.
21. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 07.02.2008 р.
22. Охорона праці у ливарному виробництві: курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів напряму 0904 «Металургія» /Н.М.Глиняна. – Краматорськ : ДДМА, 2009. – 184 с.

Основні законодавчі та нормативно-правові акти з цивільного захисту

1. Кодекс Цивільного захисту України від 2.10.2012 р.
2. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 27.
3. ДСТУ 3891-99 «Безпека у надзвичайних ситуаціях» – К.: Держ. Стандарт, 1999.
4. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» – К. Урядовий кур'єр, 14.06.2000. – № 107.
5. Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану» – К. Урядовий кур'єр, 14.06.2000. – № 107.
6. Закон України «Про захист людини від інфекційних хвороб» – К. 06.04.2000. №1645-III.
7. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» – К. 18.01.2001.-№2245-III.

8. Закон України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» – К.: Відомості Верховної Ради України, 1991. – № 16. – Ст. 198; 1992., № 13. – Ст. 177.
9. Закон України «Про аварійно-рятувальні служби» – К.: Урядовий кур'єр, 14.12.1999. – №1281.
10. Положення про порядок проведення евакуації населення у разі загрози або виникнення НС техногенного та природного характеру (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2001 р. № 1432).
11. Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 1999 р. №192).

*Інформаційні ресурси
Охорона праці в галузі.*

1. <https://dsp.gov.ua>. Офіційний сайт Державної служби України з питань праці (Держпраці).
2. <https://mon.gov.ua/ua>. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
3. <https://www.dsns.gov.ua>. Офіційний сайт Державна служба України з надзвичайних ситуацій.
4. <http://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/index>. Офіційний сайт Фонду соціального страхування України.
5. <http://base.safework.ru/iloenc> Енциклопедія по охороне и безопасности труда МОТ.
6. <http://base.safework.ru/safework> Библиотека безопасного труда МОТ.
7. <http://www.nau.ua> Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

Цивільний захист.

1. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи <http://www.mns.gov.ua/>.
2. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.
3. Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/>.
4. Новини про поточні події у світі, в т.ч. про надзвичайні ситуації <http://www.100top.ru/news/> (російською мовою).
5. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території <http://www.scgis.ru/russian/>.
6. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру <http://chronicl.chat.ru/>.
7. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)» / <http://www.nau.ua>
<http://www.obzh.ru/pre> – Попередження і ліквідація надзвичайних ситуацій: електронний навч. посіб.